

معرفی فرابورس ایران

سَمَاءُ
الْحَمْدِ
لِلَّهِ

مقدمه

شرکت فرابورس ایران بر اساس ماده (۲۴) دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرابورس ایران مصوبه ۱۳۹۵/۰۲/۲۸ و مصوبه هیات محترم پذیرش اوراق بهادار در تاریخ ۱۳۹۵/۰۷/۰۷ به عنوان نخستین شرکت در تابلو «الف» بازار پایه فرابورس ایران پذیرش شد. طبق ماده (۲۴) دستورالعمل یادشده، بازار پایه به سه تابلو «الف»، «ب» و «ج» طبقه‌بندی می‌شود که تابلو پایه «الف» به شکل‌های خودانتظام و نهادهای مالی دارای مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار از قبیل بورس‌ها و شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه اختصاص دارد.

با درج نماد شرکت فرابورس ایران «فرابورس» در فهرست نرخ‌های تابلو «الف» بازار پایه علاوه بر برخورداری شرکت از مزایای پذیرش بازارهای اول و دوم فرابورس ایران، امکان معاملات سهام به صورت عادی به روش حراج پیوسته و با دامنه نوسان ۵ درصد فراهم خواهد بود. همچنین انجام معاملات برخط در بازار پایه امکان‌پذیر می‌شود.

فرا بورس ایران
در یک نگاه

اطلاعات عمومی

نام شرکت	شرکت فرابورس ایران
نوع شرکت	سهامی عام
شماره، محل و تاریخ ثبت	تاریخ ۱۳۸۷/۰۸/۲۲ با شماره ۳۳۲۴۸۳ اداره ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی تهران
شناسه ملی	۱۰۱۰۳۷۴۹۱۷۲
حسابرس و بازرس قانونی	موسسه حسابرسی تدوین و همکاران
مرکز اصلی شرکت	تهران، بزرگراه حقانی، نرسیده به چهارراه جهان کودک، نبش دیدار شمالی، پلاک یک
کد پستی	۱۵۱۸۸۵۳۱۱۵
شماره تماس	۰۲۱-۴۲۱۵۰۰۰۰
پایگاه اینترنتی	www.IFB.ir
شماره و تاریخ ثبت نزد سازمان	۱۳۸۷/۰۴/۱۷ - ۱۰۶۱۳
تاریخ آغاز فعالیت شرکت	۱۳۸۸/۰۷/۰۶

فعالیت و عملیات شرکت

معرفی فرابورس ایران

به سرمایه‌گذاری مولد، تخصیص بهینه منابع و توزیع متناسب درآمد و ارتقای شفافیت محیط کسب‌وکار فعالیت می‌کند.

یکی از رسالت‌های فرابورس ایران ارتقای حاکمیت شرکتی و شفاف‌سازی بنگاه‌های اقتصادی با نظارت در سطوح مختلف است. شفاف‌سازی در بستر بازار سرمایه به هدایت منابع و نقدینگی به سمت تولید واقعی منجر خواهد شد که در این میان شرکت‌های کوچک و متوسط نیز می‌توانند با پذیرش در بازار شرکت‌های کوچک و متوسط فرابورس ایران به سوی شفاف‌سازی عملکرد، اتصال به سرمایه‌گذاران استراتژیک و به تبع آن اعتلای ارزش‌آفرینی با افزایش مستمر سرمایه‌های فنی و انسانی حرکت کنند و از مزایای بی‌شمار حضور در بازار سرمایه کشور بهره ببرند. همچنین فرابورس ایران به منظور توسعه پیوندهای راهبردی و گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و جهان به‌ویژه همسایگان، در راستای حمایت از هدف‌های اقتصادی و استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای، برای هر چه بین‌المللی‌تر شدن بازار سرمایه کشور گام برداشته است.

فرابورس ایران براساس تکلیف قانون بازار اوراق بهادار مصوب آذرماه ۸۴ در خصوص ساماندهی بازارهای خارج از بورس ایجاد شد. پس از انجام مطالعات فراوان و بررسی تطبیقی ساختار سایر بورس‌های پیشرفته در کشورهای توسعه‌یافته، ساختار کنونی فرابورس ایران به منظور ساماندهی بازارهای خارج از بورس به تصویب شورای عالی بورس رسید. بر همین اساس ضمن فراهم آوردن مقدمات لازم و تعیین خطوط اصلی اساسنامه و سازوکار فعالیت و همچنین تعیین ترکیب سهامداری، فرابورس ایران به عنوان سومین بورس رسمی کشور پس از بورس اوراق بهادار تهران و بورس کالای ایران در تاریخ ۱۳۸۷/۸/۲۲ با شماره ۳۳۲۴۸۳ در اداره ثبت شرکت‌ها و موسسات غیرتجاری تهران به ثبت رسید. بازار فرابورس ایران نیز پس از تدوین و تصویب دستورالعمل‌های مورد نیاز برای پذیرش و دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات فرابورس و ایجاد زیرساخت‌های لازم در ۶ مهر ۱۳۸۸ به طور رسمی فعالیت خود را آغاز کرد.

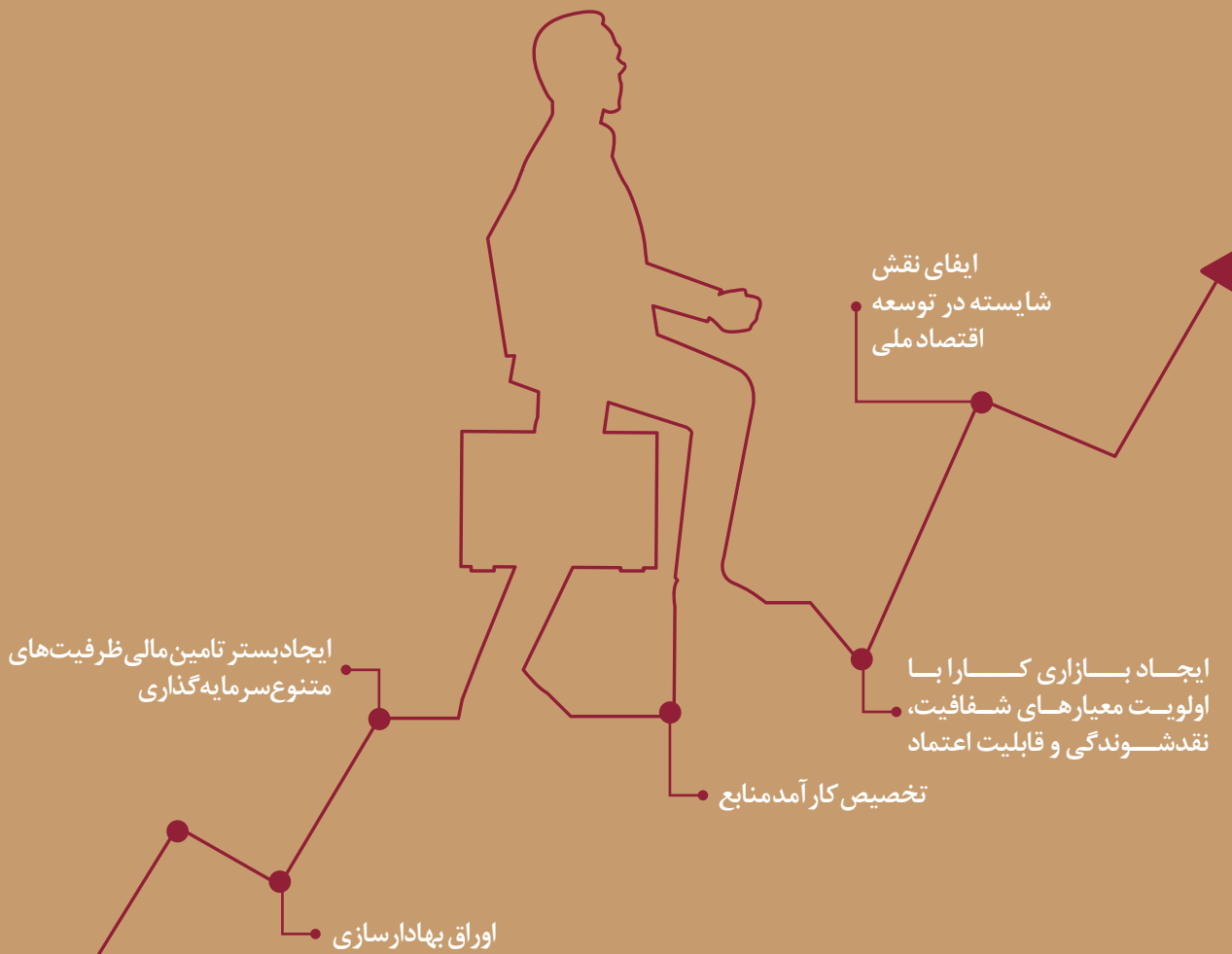
فرابورس ایران متشکل از شش بازار با کارکرد و مقررات جداگانه به عنوان یکی از ارکان بازار سرمایه کشور با هدف هدایت نقدینگی حاصل از پس‌انداز

موضوع فعالیت فرابورس ایران از منظر اساسنامه

موضوع فعالیت	دستور کار	تفسیر شرکت از بند قانونی
۱ تشکیل، سازمان‌دهی و اداره بورس اوراق بهادار به منظور انجام معاملات اوراق بهادار پذیرفته شده	تشکیل و اداره بورس	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ایجاد بازاری برای معاملات اوراق بهادار ◆ ایجاد زیرساخت فنی و قانونی ◆ جذب نیرو ◆ انجام ممیزی‌ها ◆ نظارت بر فعالیت اعضا و ناشران
۲ پذیرش اوراق بهادار مطابق با قانون و مقررات	پذیرش اوراق بهادار	پذیرش اوراق بهادار به معنی امکان‌پذیری معاملات اوراق بهادار در بورس هاست. بر اساس قانون بازار اوراق بهادار، پذیرش اوراق بهادار بر عهده بورس‌ها قرار دارد و مطابق با مقررات مصوب سازمان بورس و اوراق بهادار انجام می‌شود.
۳ تعیین شرایط پذیرش برای گروه‌های مختلف از مشارکت‌کنندگان، پذیرش متقاضیان مشارکت، وضع و اجرای ضوابط حرفه‌ای و انضباطی برای مشارکت‌کنندگان	پذیرش اعضا و نظارت بر آنها	نظارت بر فعالیت مشارکت‌کنندگان و رسیدگی به تخلفات آنها
۴ فراهم آوردن شرایط لازم برای دسترسی عادلانه مشارکت‌کنندگان به منظور انجام معاملات اوراق بهادار پذیرفته شده	دسترسی عادلانه به سامانه	ایجاد شرایط برابر برای دسترسی اعضا به سامانه معاملات از جمله: <ul style="list-style-type: none"> ◆ سطح دسترسی یکسان ◆ پرداخت حق عضویت یکسان ◆ سرعت دسترسی یکسان
۵ همکاری و هماهنگی با نهادهای مالی مرتبط	همکاری و هماهنگی	همکاری و هماهنگی با سایر بورس‌ها، سازمان بورس و اوراق بهادار، شرکت‌های تامین سرمایه و کارگزاری‌ها، شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، شرکت مدیریت فناوری بورس تهران و... این هماهنگی در دو سطح قابل تعریف است: ۱. همکاری با نهادهای بازار سرمایه برای انجام وظایف تعیین شده ۲. هماهنگی با نهادها بر اساس الزامات قانونی
۶ انجام تحقیقات، آموزش و فرهنگ‌سازی	ارائه خدمات آموزشی و توسعه فرهنگ سهامداری	اجرای برنامه‌های آموزشی عمومی و تخصصی
۷ همکاری با بورس‌های دیگر در ایران و خارج از کشور	همکاری با سایر نهادهای مرتبط بین‌المللی	<ul style="list-style-type: none"> ◆ تبادل کارشناس، برگزاری دوره‌های آموزشی مشترک ◆ یکسان‌سازی مقررات و استانداردها ◆ پذیرش اعضای خارجی ◆ جذب سرمایه‌گذاران خارجی ◆ پذیرش متقابل اوراق بهادار
۸ نظارت بر حسن انجام معاملات اوراق بهادار پذیرفته شده	نظارت بر معاملات	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ایجاد بازاری شفاف و سالم ◆ جلوگیری از دستکاری قیمت‌ها ◆ برخورد با تخلفات
۹ نظارت بر فعالیت ناشران اوراق بهادار پذیرفته شده	نظارت بر اطلاع‌رسانی ناشران	عمده فعالیت‌ها در این زمینه بر عهده سازمان بورس و اوراق بهادار است و فرابورس ایران بر اساس دستورالعمل پذیرش، برخی وظایف نظارتی را بر عهده دارد.

رسالت

ایجاد بازاری کارا با اولویت معیارهای شفافیت، نقدشوندگی و قابلیت اعتماد به منظور ایجاد بستر تامین مالی از طریق پذیرش، درج و اوراق بهادارسازی به منظور ایفای نقش شایسته در توسعه اقتصاد ملی، رسالت ویژه فرابورس ایران در چارچوب اقتصاد کشور است.

آشنایی با خدمات فرابورس ایران

علاقه‌مندان به سرمایه‌گذاری در فرابورس، اعضا (شامل کارگزاران و نهادهای مورد تایید سازمان بورس و اوراق بهادار) و... ارائه می‌شود. در ادامه حوزه‌های خدماتی فعالیت شرکت فرابورس ایران به تفکیک ناشران بالقوه و بالفعل اوراق بهادار و سرمایه‌گذاران در اوراق بهادار ارائه خواهد شد.

شرکت فرابورس ایران، ماهیتاً شرکتی خدماتی است که خدمات آن در حوزه‌های متنوع مالی ارائه می‌شود و شامل طیف وسیعی از نیازمندی‌های بازار سرمایه است. عمده خدمات فرابورس ایران به گروه‌هایی نظیر ناشران متقاضی تامین مالی از بازار سرمایه، ناشران پذیرفته‌شده، سرمایه‌گذاران در اوراق بهادار درج‌شده و عموم

پذیرش: آماده‌سازی به منظور تکمیل فرایند ورود ناشران اوراق بهادار علاقه‌مند به بازار سرمایه از وظایف شرکت فرابورس ایران به شمار می‌رود. ناشران شامل ناشران اوراق بهادار سرمایه‌ای و ناشران اوراق بهادار بدهی بوده و متقاضیان پس از تکمیل مدارک و انجام بررسی‌های لازم، حسب مورد، پذیرش می‌شوند.

۱-۱ **پذیرش سهام:** بر اساس دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرابورس ایران، پذیرش سهام شرکت‌ها در سه بازار اول، دوم و بازار شرکت‌های کوچک و متوسط انجام می‌شود. بازار اول و دوم توسط هیات پذیرش موضوع ماده ۲ دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرابورس ایران و بازار SME توسط هیات پذیرش موضوع ماده ۳ دستورالعمل یادشده مورد بررسی و تصمیم‌گیری قرار می‌گیرد. همچنین پیگیری انجام موارد تعیین شده توسط هیات پذیرش، ایجاد نماد معاملاتی، پیگیری سپرده‌گذاری سهام شرکت در سامانه شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، هماهنگی با مدیریت ناشران سازمان در خصوص انتشار اطلاعات مالی شرکت در سامانه کدال، درج نماد شرکت در فهرست نرخ‌های فرابورس، آماده‌سازی شرکت به منظور انجام عرضه اولیه، گشایش نماد معاملاتی و در نهایت انجام عرضه اولیه از جمله وظایف فرابورس ایران در فرایند پذیرش شرکت‌هاست.

۲-۱ **پذیرش اوراق بدهی:** در حوزه اوراق بدهی، بازاریابی، هماهنگی و همکاری با ناشر برای اخذ مجوز انتشار از سازمان بورس (در خصوص اوراق مشمول ثبت نزد سازمان) و هماهنگی به منظور انجام پذیره‌نویسی شامل ایجاد نماد معاملاتی و... از جمله وظایف فرابورس است.

۳-۱ **پذیرش صندوق‌های سرمایه‌گذاری:** انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF) در سهام، مختلط و با درآمد ثابت و همچنین صندوق‌های سرمایه‌گذاری زمین و ساختمان (ETCF) در فرابورس ایران قابل پذیرش هستند. این صندوق‌ها پس از اخذ مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار در فرابورس پذیرش شده و معاملات ثانویه واحدهای سرمایه‌گذاری آنها در بازار ابزارهای نوین مالی فرابورس انجام می‌شود.

۴-۱ **پذیرش صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه:** یکی از خدمات جدید فرابورس ایران، رسیدگی به تقاضای تاسیس صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه (VCF) است که در این فرایند، مدل تجاری و کسب‌وکار و همچنین تقاضا در کمیته بررسی موضوع ماده ۲ دستورالعمل تاسیس صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه بررسی شده و در صورت موافقت با تاسیس، جهت اعطای موافقت اصولی به سازمان بورس ارسال می‌شود. هماهنگی‌های بعدی به منظور انجام اقدامات قانونی و ثبتی و نهایتاً تاسیس صندوق و انجام تشریفات پذیره‌نویسی واحدهای صندوق جسورانه از دیگر خدمات قابل ارائه توسط فرابورس ایران است. پس از پذیره‌نویسی، واحدهای صندوق جسورانه در بازار فرابورس قابل معامله می‌شوند.

۲

عرضه یکجای اوراق بهادار: یکی از امکانات منحصر به فرد فرابورس ایران، امکان عرضه یکجای سهام شرکت‌های معاف از ثبت نزد سازمان (اعم از سهامی عام یا خاص) بر اساس الگوی انجام معاملات عمده است. خدمات قابل ارائه توسط فرابورس در این فرایند شامل بررسی دقیق مدارک ارسالی توسط متقاضی عرضه، بررسی گزارش ارزیابان سهام، ارائه مدارک به کمیته درج فرابورس، پیگیری نکات مورد نظر کمیته، انجام تشریفات معامله شامل انتشار آگهی عرضه، ایجاد نماد معاملاتی در سامانه‌های ذی ربط و پیگیری‌های لازم پس از انجام معامله تا قطعیت آن است.

۳

پذیره نویسی: پذیره نویسی سهام شرکت در شرف تاسیس و یا پذیره نویسی سهام ناشی از سلب حق تقدم شرکت‌های سهامی عام خارج از بورس از جمله خدمات قابل ارائه توسط فرابورس ایران است. متقاضیان این خدمات پس از اخذ مجوز لازم از سازمان بورس به فرابورس مراجعه کرده و تشریفات پذیره نویسی شامل ایجاد نماد معاملاتی، انتشار اطلاعیه پذیره نویسی و سایر هماهنگی‌های مربوط به آن توسط کارشناسان فرابورس انجام می‌شود. همچنین خدمات مربوط به جمع‌آوری سهام شرکت‌های اخراج شده از بورس، توسط سهامداران عمده و باقیمت ثابت از دیگر امکانات موجود در فرابورس ایران است.

۴

خدمات به ناشران ثبت شده نزد سازمان: نقل و انتقال سهام شرکت‌های سهامی عام که بر اساس ماده ۹۹ قانون برنامه پنجم نزد سازمان بورس به ثبت رسیده‌اند در بازار پایه فرابورس انجام می‌شود. فرابورس، خدماتی شامل طرح درخواست درج در بازار پایه، برگزاری کمیته درج، پیگیری سپرده گذاری سهام و ایجاد نماد معاملاتی و پیگیری گشایش نماد در بازار پایه را به ناشران درج شده در بازار پایه ارائه می‌کند. همچنین برگزاری نشست‌های خبری «یک دیدار-یک عرضه» از سال جاری به منظور معرفی ظرفیت‌های شرکت‌های پذیرفته شده در فرابورس ایران به جامعه از طریق رسانه‌های خبری کلید خورده که در همین راستا تاکنون ۱۹ نشست خبری با همین عنوان به منظور ارائه خدمات به ناشران برگزار شده است.

۵

خدمات به دولت: ارائه خدمات مختلف در خصوص تامین مالی و تسویه بدهی‌های دولت به پیمانکاران بخش‌های مختلف از طریق انتشار و پذیرش اوراق بدهی نظیر مشارکت، اجاره، مراحه، منفعت و اسناد خزانه اسلامی از جمله وظایف فرابورس ایران به شمار می‌آید. فرابورس ایران به عنوان بازوی عملیاتی انتشار و نقل و انتقال اوراق بهادار دولتی در تعامل با وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک‌های عامل توانسته است بازار بدهی دولتی را شکل دهد. علاوه بر اسناد خزانه اسلامی، عرضه یکجای سهام موجود در فهرست واگذاری سازمان خصوصی سازی نیز توسط فرابورس انجام می‌شود که جزئیات اطلاعات مربوط به عرضه‌ها و معاملات انجام شده به تفصیل در پیوست ارائه شده است.

۶

خدمات به متقاضیان تسهیلات مسکن: بر اساس تفاهم‌نامه سه جانبه شرکت فرابورس ایران، بانک مسکن و شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه از مهر ماه سال ۸۹ تخصیص و معاملات ثانویه اوراق حق تقدم استفاده از تسهیلات بانک مسکن در سامانه معاملات فرابورس ایران و از طریق شعب کارگزاران عضو فرابورس و همچنین شعب بانک مسکن قابل انجام است. قیمت اوراق نیز بر اساس رویه‌های مقرر فرابورس و در بازار تعیین می‌شود. در این فرایند تاکنون هزاران نفر متقاضی استفاده از تسهیلات یادشده از این طریق صاحب خانه شده‌اند.

خدمات به سرمایه‌گذاران (ناشران): تعامل فرابورس ایران با ناشران پذیرفته‌شده پس از پذیرش و انجام عرضه سهام ادامه داشته و تلاش می‌شود ارتباط شرکت‌ها با فرابورس ایران به‌طور مستمر برقرار باشد. همچنین تعامل با مدیریت ناشران سازمان بورس در خصوص اطلاع‌رسانی و شفافیت اطلاعات مالی و فعالیت شرکت‌های پذیرفته‌شده در بازار اول و دوم و همچنین بازار پایه، یکی از وظایف اصلی فرابورس در این حوزه است.

خدمات راهبری سامانه‌های بازار (عملیات، نظارت و بازرسی بازار)

۱-۸ عملیات بازار: اصلی‌ترین وظیفه عملیات بازار فراهم آوردن بستر انجام معاملات کارا، شفاف و منصفانه مطابق با «دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران» مصوب ۱۳۸۸/۰۶/۰۷ برای انجام هر چه بهتر و سریع‌تر معاملات است. در این راستا واحد عملیات بازار از سیستم‌های عملیاتی (BI, BO, SPI, SPIMAIL, ARAMIS, AS400) بهره می‌گیرد که شرکت مدیریت فناوری بورس تهران پشتیبانی آن‌ها را به عهده دارد.

عملیات بازار به تسهیل روند انجام معاملات در تمامی بازارهای فرابورس اعم از بازار اول، دوم، سوم، پایه، SME و بازار ابزارهای نوین مالی می‌پردازد.

واحد عملیات بازار با استفاده از نرم‌افزارها و سیستم‌های عملیاتی در مرحله پیش‌گشایش به اعمال تنظیمات از جمله تنظیم قیمت، محدودیت حجمی، دامنه نوسان، بررسی دسترسی کارگزاران و دیگر نهادها، انجام تست‌های آماده‌سازی نمادها و بازارها و... جهت آماده‌سازی سامانه معاملات برای انجام معاملات اقدام می‌کند و در مرحله گشایش نیز با توجه به شرایط، به اعمال تنظیمات و انجام عرضه اولیه، پذیره‌نویسی، گشایش، بازگشایی، توقف، انواع عرضه‌های عمده، معاملات بلوکی و ارسال پیام به منظور آگاهی بازار می‌پردازد. همچنین پس از جلسه معاملات با توجه به شرایط و اقدامات صورت گرفته به بررسی تنظیمات پرداخته و در صورت لزوم به اعمال تغییراتی در تنظیمات روز بعد از جمله اعمال حجم‌مبنا، حذف حجم‌مبنا، تغییر محدودیت حجمی، اعمال سود تقسیمی اقدام می‌کند. در راستای مواردی که اشاره شد، واحد عملیات بازار تلاش می‌کند که با توجه به استفاده بهینه و به‌روزرسانی سیستم‌های عملیاتی به منظور هر چه پویاتر شدن معاملات اقدام کند.

۲-۸ نظارت بازار: اصلی‌ترین مسئولیت مدیریت نظارت بر بازار فرابورس ایران، نظارت بر حسن انجام معاملات مطابق قوانین و مقررات لازم‌الاجرا از جمله قانون بازار جمهوری اسلامی ایران در جهت حفظ و توسعه شفافیت و سلامت بازار و حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران است. نظارت بر معاملات در مرحله پیش‌گشایش (نظارت بر سفارش‌های واردشده در سامانه معاملات در مرحله پیش‌گشایش) و حین انجام معاملات در قالب انجام فعالیت‌های پیشگیرانه به منظور جلوگیری از شروع یا تکرار تغییرات غیرمنصفانه قیمت سهام است. نظارت پس از اتمام جلسه معاملاتی نیز برای تایید یا عدم تایید معاملات در تطابق با قوانین و دستورالعمل‌ها مانند قوانین مربوط به رعایت سقف تملک سهامداری در نمادهای گروه‌های بیمه‌ای، بانکی و بورسی انجام می‌شود.

یکی از اهدافی که در اولویت این واحد قرار دارد به‌روزرسانی سامانه‌های نظارتی در اختیار برای هوشمندسازی نظارت، کاهش زمان مورد نیاز و افزایش دقت نظارت است که در این راستا همکاری با شرکت‌های داخلی فعال در زمینه فناوری اطلاعات به‌منظور توسعه سیستم‌های نظارتی داخلی و کشورهای خارجی برای خرید سامانه نظارتی با تکنولوژی روز دنیا در دستور کار قرار دارد.

تهیه گزارش‌های تفصیلی کارشناسی برای رسیدگی به شکایت‌های دریافتی و یا ظن تخلف که در نتیجه انجام فعالیت‌های نظارتی صورت می‌گیرد به منظور ارجاع به مدیریت پیگیری امور تخلفات و یادبیرخانه مبارزه با پولشویی سازمان بورس و اوراق بهادار از دیگر

وظایف مدیریت نظارت بر بازار فرابورس محسوب می‌شود.

۳-۸ **خدمات به اعضا:** مطابق با «دستورالعمل وظایف و اختیارات بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران در خصوص کارگزاری‌های عضو» مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۱۲ هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و «ضوابط اجرایی نحوه فعالیت و بازرسی کارگزاران و معامله‌گران حقوقی عضو فرابورس ایران» مصوب ۱۳۹۵/۰۷/۱۴ هیات مدیره فرابورس ایران، اقدامات واحد امور اعضا و بازرسی فرابورس ایران شامل این موارد است: اعطای حق دسترسی کارگزاران و معامله‌گران حقوقی عضو به سامانه معاملاتی از طریق ایستگاه‌های معاملاتی و سامانه برخط گروهی، اعطای مجوزهای ایجاد دفاتر (شعبه، تالار اختصاصی، اتاق معاملات، دفتر پذیرش، نمایندگی) به کارگزاران عضو، اعطای مجوزهای فعالیت معامله‌گران جهت دسترسی به سامانه معاملاتی و ورود به محل‌های معاملات، اعطای مجوز استفاده از سامانه‌های الکترونیک احراز هویت و صدور سفارش خرید و فروش، دریافت و به‌روزرسانی اطلاعات کارگزاری‌های عضو و مدیران و کارکنان آن‌ها در راستای انجام وظایف محوله و ثبت اطلاعات مذکور در بانک‌های اطلاعاتی مربوطه، نظارت و بازرسی‌های نظام‌مند از کارگزاران و معامله‌گران حقوقی عضو مطابق با مقررات مصوب و برنامه اعلامی سازمان بورس و اوراق بهادار و ارائه گزارش‌های منسجم در خصوص دفاتر مورد بازدید و تخلفات احتمالی اعضا به سازمان بورس و اوراق بهادار، بازرسی از کارگزاران و معامله‌گران حقوقی عضو در خصوص بررسی کدهای معاملاتی مشکوک و ارائه مدارک و مستندات مربوطه به کمیته مبارزه با پولشویی سازمان بورس و اوراق بهادار، درجه‌بندی اعضا براساس شرایط و ملاک‌های مربوطه و ارائه گزارش‌های ماهانه و شش‌ماهه به سازمان بورس و اوراق بهادار در زمینه وضعیت مجوزهای فعالیت اخذشده، شعب، ایستگاه‌های معاملاتی و معامله‌گران کارگزاران و معامله‌گران حقوقی، تعداد مشتریان برخط و الکترونیک و بازرسی‌های انجام‌شده از شرکت‌های کارگزاری و معامله‌گران حقوقی عضو شایان ذکر است فرابورس ایران در راستای افزایش سرعت و کارایی در پاسخگویی به درخواست‌های صدور مجوزهای مربوطه برای کارگزاران و معامله‌گران حقوقی عضو، الکترونیک کردن فرایند بازرسی از شرکت‌های کارگزاری و معامله‌گران حقوقی و همچنین ایجاد بانک اطلاعاتی کاملی از مجوزها و دفاتر کارگزاران، ایستگاه‌های معاملاتی، معامله‌گران و متصدیان پذیرش و مدارک و مستندات بازرسی‌های انجام‌شده، به راه‌اندازی سامانه تعامل الکترونیک فرابورس ایران و اعضا (فراسا) اقدام کرده است.

خدمات فرابورس در حوزه بازار بدهی: با توجه به اهمیت بازار اوراق بدهی در فرابورس ایران، اقدامات انجام شده در خصوص ایجاد بازار اوراق بدهی و توسعه آن در بازار سرمایه در ادامه تشریح می‌شود: فرابورس ایران از سال ۱۳۸۹ به توسعه بازار بدهی کشور از طریق طراحی و پیاده‌سازی ابزارهای مالی مبتنی بر بدهی اقدام کرد. در همین سال برای نخستین بار منابع مالی مورد نیاز شرکت هواپیمایی ماهان از طریق انتشار اوراق اجاره در فرابورس ایران به منظور خرید یک فروند هواپیمای ایرباس، تامین شد. در سال ۱۳۹۱ پذیرش و پذیره‌نویسی نخستین اوراق مرابحه به منظور تامین مالی منابع مورد نیاز برای خرید مواد اولیه برای شرکت بوتان نیز از طریق فرابورس ایران انجام گرفت. همچنین فرابورس ایران از سال ۱۳۹۲ فعالیت‌های خود را به منظور اجرایی کردن ابزار تامین مالی اسناد خزانه اسلامی جهت تسویه بدهی‌های مسجل دولت با طلبکاران غیردولتی آغاز کرد تا در نیمه سال ۱۳۹۴ برای نخستین بار در کشور، اسناد خزانه اسلامی مورد معامله و کشف قیمت قرار گیرد. تا کنون اسناد خزانه اسلامی به عنوان یکی از نقدشونده‌ترین اوراق بهادار در بازار ابزارهای نوین مالی فرابورس

ایران پذیرش شده است.

از سوی دیگر در تیر ماه ۱۳۹۵ نیز پذیرش و پذیرهنویسی نخستین اوراق رهنی به منظور تامین مالی بانک مسکن و بهبود ترکیب دارایی‌ها در ترازنامه بانکی، در بازار ابزارهای نوین مالی فرابورس صورت گرفت. در راستای توسعه ابزارهای مالی، در سال ۱۳۹۶، مدل جدیدی از صکوک، به نام اوراق منفعت با هدف کمک به توسعه بخش خدمات و توسعه کمی و کیفی بازار سرمایه اسلامی طراحی و توسط دولت در بازار ابزارهای نوین مالی عرضه شد. امکان استفاده از این اوراق برای طیف گسترده‌ای از شرکت‌ها وجود دارد و شرکت‌هایی که دارایی فیزیکی کمتری دارند و در مقابل به واسطه نوع عملیات خود دارای مطالبات بلندمدت یا منافع بلندمدت هستند، می‌توانند از اوراق منفعت برای تامین مالی استفاده کنند. بنابراین با انتشار اوراق منفعت کلیه شرکت‌های خصوصی، علاوه بر دولت، از ظرفیت بازار این اوراق بهره‌مند خواهند شد.

همچنین در سال ۱۳۹۶ الگوی جدیدی در انتشار اوراق اجاره روانه بازار گردید. که در آن دارایی‌های مالی همچون سهام نیز می‌توانند مبنای انتشار اوراق قرار گیرند. این نوع اوراق اجاره برای اولین بار توسط شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی تحت عنوان اجاره سهام در بازار ابزارهای نوین مالی فرابورس ایران عرضه شد. این الگوی انتشار می‌تواند زمینه را برای توسعه ابزارهای تامین مالی چه در بخش دولتی و چه در بخش خصوصی فراهم سازد.

در راستای تسهیل انتشار اوراق بهادار، افزایش ظرفیت انتشار اوراق بهادار با رویکرد توسعه تامین مالی در بازار اولیه، امکان تضمین پرداخت اصل و سود اوراق، علاوه بر بانک‌ها یا مؤسسات مالی اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری، با وثیقه سهام نیز به وجود آمده است. لذا در سال ۱۳۹۶ پیرو انتشار اوراق اجاره مبتنی بر سهام، بخشی از تضامین پرداخت اصل و سود اوراق با توثیق سهام تحت مالکیت بانی صورت پذیرفت.

۹-۱ راه‌اندازی بازارگردانی مبتنی بر حراج برای نخستین بار در بازار مالی کشور: نبود

روش‌های قیمت‌گذاری و بازارگردانی مناسب در بازار بدهی کشور موجب می‌شود تا با تغییرات احتمالی در نرخ سود بانکی و یا نرخ سود اوراق مشارکت بانک مرکزی، شوک بزرگی به بازار وارد شود؛ این در حالیست که بازارگردانی مبتنی بر حراج، موجب بهبود قیمت‌گذاری و افزایش کارایی در بازار می‌شود.

فرابورس ایران در اواخر سال ۱۳۹۲ پیشنهاد استفاده و پیاده‌سازی بازارگردانی مبتنی بر حراج را ارائه کرد و در همین راستا در ۹۲/۱۲/۱۷ دستورالعمل فعالیت بازارگردانی مبتنی بر حراج در فرابورس ایران به تصویب هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید.

در همین زمان، بازارگردان اوراق اجاره شرکت داناپتروریگ کیش با استفاده از این دستورالعمل برای نخستین بار بازارگردانی مبتنی بر حراج را اجرایی کرد که با استفاده از این روش بازارگردانی، اصلاحات قابل توجهی به شرحی که در ادامه می‌آید در بازار بدهی کشور اتفاق افتاده است:

◆ **افزایش دامنه مجاز نوسان:** دامنه نوسان اوراقی که پیش از این از ۵ درصد در بازار فرابورس ایران فراتر نمی‌رفت به ارقام ۱۰ تا ۵۰ درصد افزایش یافت. بر این اساس ۵ نماد با دامنه نوسان ۱۰ درصد، یک نماد با دامنه نوسان ۲۰ درصد و ۹ نماد با دامنه نوسان ۵۰ درصد در بازار ابزارهای نوین مالی فرابورس ایران در حال معامله‌اند.

◆ **دو سویه شدن بازار:** با تغییر شیوه بازارگردانی اوراق، کف قیمت اسمی ۱۰۰ هزار تومانی که پیش از این بازارگردان آن را تعهد می‌کرد حذف شده و امکان معامله اوراق به قیمت بازار فراهم شد.

در روش بازارگردانی مبتنی بر مذاکره (روش بازارسازی)، بازارگردان هیچ الزامی به فروش اوراق

تحت مالکیت خود نداشت و صرفاً متعهد به حضور یک طرفه در بازار و خرید اوراق به قیمت اسمی بود. در حالی که در روش بازارگردانی مبتنی بر حراج، بازارگردان تعهدات خرید و فروش را همزمان در سامانه معاملات وارد می‌کند. این موضوع همچنین به کشف نرخ واقعی بازار کمک شایانی کرده است.

♦ **افزایش حجم تعهدات روزانه بازارگردان:** با حذف تعهد بازارگردان به خرید اوراق در قیمت اسمی و تغییر آن به تعهد معامله اوراق به قیمت بازار، نیاز بازارگردان به منابع و جوه نقد انبوه، حذف شده و بنابراین بازارگردانان امکان افزایش حجم تعهدات را دارند. در همین راستا تعهدات معاملات روزانه بازارگردانان اوراق از ۵ تا ۲۰ درصد افزایش یافته است.

♦ **کاهش دامنه مظنه:** امکان معامله اوراق در یک دامنه نوسان بسیار گسترده امکان کاهش دامنه مظنه قیمت اوراق را فراهم ساخت. بدین ترتیب بازارگردانان در دامنه‌ای کم‌تر از یک درصد و بعضاً کم‌تر از ۰/۵ درصد به بازارگردانی اوراق اقدام می‌کنند. بنابراین همه این اتفاقات، افزایش نقدشوندگی بازار و کشف قیمت واقعی اوراق تامین مالی در بازار ابزارهای نوین مالی فرابورس ایران را به دنبال داشته است.

♦ **فروش اوراق به کسر:** برای نخستین بار در اواخر سال ۱۳۹۲ اوراق اجاره شرکت دانا پتروویگ کیش با نرخ سود اسمی ۲۰ درصد به کسر و با قیمت ۹۶۰ هزار ریال در بازار ابزارهای نوین مالی فرابورس ایران به فروش رسید که این موضوع سبب ایجاد انعطاف در نرخ سود اوراق شد؛ به گونه‌ای که هم‌اکنون بسیاری از ناشران و فعالان بازار به این موضوع علاقه‌مند شده و برنامه انتشار اوراق جدید خود را بر مبنای این روش استوار کرده‌اند.

۲-۹ **محاسبه و انتشار نرخ موثر بازده تا سررسید اوراق تامین مالی (YTM):** فرابورس ایران در راستای تلاش مستمر خود برای گسترش بازارها و توسعه ابزارهای نوین مالی و با توجه به نقش بی‌بدیلی که اوراق بهادار با درآمد ثابت در توسعه نظام مالی کشور و به خصوص توسعه بازار بدهی دارند، به محاسبه شاخصی به منظور بررسی و مقایسه کارکرد انواع این اوراق اقدام کرده است. فرابورس ایران پس از تلاش‌های فراوان برای استفاده از ظرفیت دستورالعمل‌های موجود و پس از فراهم نمودن امکان فروش به کسر اوراق، فعال کردن بازارگردانی مبتنی بر حراج، افزایش حجم تعهدات روزانه بازارگردانان از ۵ به ۲۰ درصد و افزایش دامنه نوسان روزانه اوراق از ۵ به ۵۰ درصد و قرارگیری بازار اوراق بدهی در آستانه تحولی بزرگ با پذیرش اوراق بدون سود (Zero Coupon) اسناد خزانه اسلامی، لازم دانست تا متناسب با وقایع پیش رو، ابزارهای اطلاعاتی خود را در بازار سرمایه توسعه داده و ضمن انجام فعالیت‌های مرتبط با فرهنگ‌سازی و آماده‌سازی بازار، اطلاعات لازم را نیز تهیه و در اختیار بازار قرار دهد.

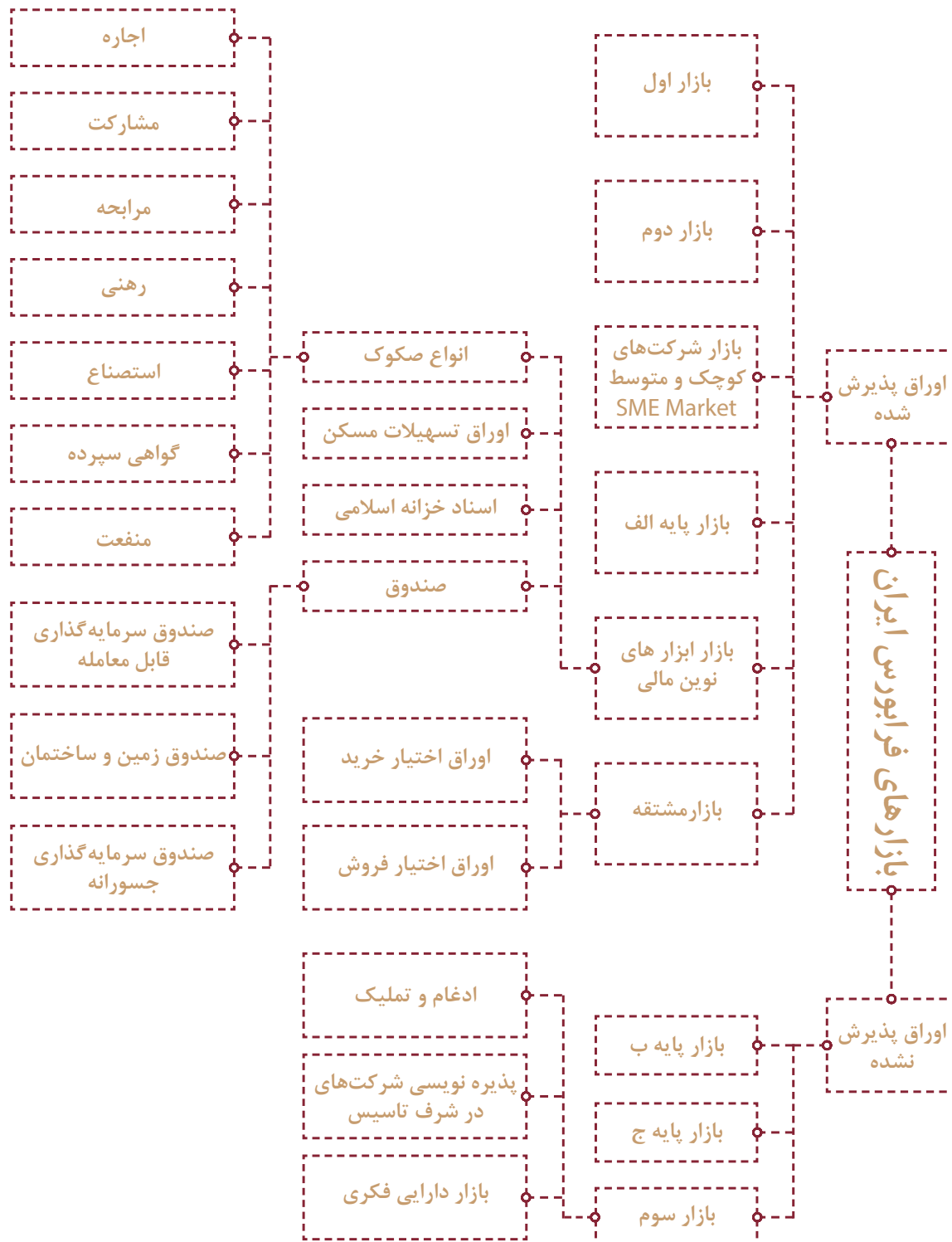
بر این مبنای مدیریت ابزارهای نوین مالی فرابورس ضمن انجام مطالعات در بورس‌های سایر کشورها، پیشنهاد محاسبه و انتشار نرخ بازده تا سررسید (YTM) اوراق بهادار با درآمد ثابت را به عنوان یک ابزار معتبر و قابل اعتماد به منظور مقایسه بازده اوراق مختلف ارائه کرد. هیات مدیره فرابورس ایران نیز در جلسه خود در ۱۳۹۳/۳/۹، محاسبه و انتشار نرخ بازده تا سررسید را به عنوان یک تکلیف برای شرکت در نظر گرفت. بدین ترتیب فرابورس ایران از مهرماه ۱۳۹۴ به محاسبه این شاخص و انتشار آن از طریق پایگاه اینترنتی این شرکت اقدام کرده است. در حال حاضر فعالان بازار به طور گسترده‌ای این اطلاعات را مورد استفاده قرار می‌دهند و هم‌اکنون شاهد همگرایی YTM انواع اوراق به یکدیگر هستیم.

۳-۹ **طراحی ابزارهای جدید:** فرابورس ایران در راستای نقش توسعه‌ای خود به طور مستمر به طراحی و پیاده‌سازی اوراق جدید می‌پردازد و در همین راستا جلسات متعددی را نیز با فعالان بازار سرمایه از جمله شرکت‌های تامین سرمایه برگزار کرده است. از جمله اوراق در دست طراحی در فرابورس ایران، اوراق تجاری اسلامی، اوراق بهادار بیمه‌ای، اوراق مصون از تورم و Hedge Funds است.

خدمات به سرمایه گذاران: سرمایه گذاران در انواع اوراق بهادار پذیرفته شده در فرابورس به عنوان یکی از مخاطبان اصلی فرابورس ایران شناخته می شوند. برخی خدمات قابل ارائه به سرمایه گذاران، شامل پیگیری و تعامل با ناشر و سازمان بورس در خصوص گشایش سریع تر نماد معاملاتی، تهیه گزارش های آماری و انتشار آن در پایگاه اینترنتی فرابورس، امکان تهیه گزارش های آماری توسط سرمایه گذاران، تعیین فرمول و محاسبه شاخص آیفکس (IFX) است.

بازارهای فرابورس ایران

فرابورس ایران متشکل از ۹ بازار با کارکرد و مقررات جداگانه است که در ادامه به معرفی مختصری از این بازارها خواهیم پرداخت.

بازارهای اوراق بهادار پذیرفته شده

بازارهای اوراق پذیرفته شده در فرابورس ایران محل دادوستد طیف وسیعی از ابزارهای مالی است. وجه مشترک تمام این اوراق، ثبت آن‌ها نزد سازمان بورس و اوراق بهادار است. در این بازارها به منظور حمایت از سرمایه‌گذاران و کمک به آنها در مدیریت ریسک پرتفوی خود، علاوه بر وضع ضوابط خاص معاملاتی توسط ناظر بازار، ناشران این اوراق ملزم به افشای دوره‌ای اقلام مختلف اطلاعاتی بر اساس دستورالعمل‌های مربوطه هستند.

بازار اول و دوم

در بازارهای اول و دوم فرابورس ایران، شرکت‌های سهامی عام که طبق دستورالعمل پذیرش، شرایط لازم را احراز کرده باشند، مجاز به انجام معاملات سهام خود خواهند بود. پذیرش شرکت در بازارهای اول و دوم منوط به تهیه امیدنامه و ارسال مدارک و مستندات کافی به منظور شناخت از وضعیت شرکت است. پس از تکمیل مدارک یادشده، هیات پذیرش ضمن بررسی وضعیت مالی و عملیاتی، در صورت احراز شرایط با پذیرش شرکت موافقت خواهد کرد. در بازار دوم فرابورس ایران همانند بازار اول، معاملات سهام شرکت‌های سهامی عام انجام می‌شود، اما شرایط پذیرش در این بازار منعطف‌تر از بازار اول است. همچنین شرکت‌های سهامی خاصی که با

رعایت قوانین و مقررات، هم‌زمان با پذیرش از طریق افزایش سرمایه در حال تبدیل به سهامی عام هستند، به شرط عرضه سهام ناشی از این افزایش سرمایه در فرابورس ایران و دارا بودن سایر شرایط در بازارهای اول و دوم امکان پذیرش خواهند داشت.

بازار پایه الف

معاملات تمامی تشکلهای خودانتظام (بورس‌ها و شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه) و نهادهای مالی دارای مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار پس از پذیرش توسط هیات پذیرش در تابلو پایه الف انجام می‌شود. بازارهای اول و دوم امکان پذیرش خواهند داشت.

آمار جامع پذیرش در یک نگاه

شرکت‌های عرضه شده	شرکت‌های درج شده				شرکت‌های پذیرش شده				سال
	کل	SME	بازار دوم	بازار اول	کل	SME	بازار دوم	بازار اول	
۴	۴	۰	۰	۴	۸	۰	۱	۷	۱۳۸۸
۱۰	۱۳	۰	۱	۱۲	۲۷	۰	۶	۲۱	۱۳۸۹
۱۹	۳۲	۰	۱۵	۱۷	۳۳	۰	۱۹	۱۴	۱۳۹۰
۱۷	۱۵	۰	۱۲	۳	۱۷	۰	۱۳	۴	۱۳۹۱
۱۲	۱۸	۰	۱۵	۳	۲۳	۰	۱۸	۵	۱۳۹۲
۹	۱۸	۰	۱۰	۸	۳۵	۰	۲۳	۱۲	۱۳۹۳
۱۷	۲۵	۰	۱۹	۶	۲۳	۰	۱۹	۴	۱۳۹۴
۱۸	۱۹	۲	۱۵	۲	۳۶	۱۰	۲۴	۲	۱۳۹۵
۱۰	۲۰	۶	۱۳	۱	۲۸	۷	۱۸	۳	۱۳۹۶
۱۱۶	۱۶۴	۸	۱۰۰	۵۶	۲۳۰	۱۷	۱۴۱	۷۲	جمع

از ۱۱۶ شرکت عرضه شده در بازار اول و دوم فرابورس ایران، ۱۷ شرکت به بازار بورس اوراق بهادار تهران و دو شرکت به بازار پایه توافقی انتقال یافته است.

بازار شرکت‌های کوچک و متوسط

(SME Market)

در بازار شرکت‌های کوچک و متوسط، شرکت‌های متقاضی پس از احراز شرایط پذیرش مورد نظر در فرابورس ایران پذیرفته شده و علاوه بر برخورداری از تمامی مزایای شرکت‌های پذیرش شده در بازار سرمایه، مشمول مزایای ویژه این بازار مانند شرایط پذیرش ساده‌تر نیز خواهند شد. با توجه به اهداف استراتژیک بازار سرمایه در خصوص کمک به تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی، بر اساس دستورالعمل مربوطه ساده‌ترین شرایط برای ورود شرکت‌ها از جمله اینکه جمع حقوق صاحبان سهام آن‌ها حداقل یک میلیارد ریال و حداکثر ۵۰۰ میلیارد ریال و موارد دیگری که نسبت به پذیرش در بازارهای اول و دوم

ساده‌تر است، در نظر گرفته شده است. لازم به ذکر است، یکی از تفاوت‌های این بازار با سایر بازارهای خرید و فروش سهام پذیرفته شده، این است که تنها سرمایه‌گذاران نهادی در این بازار مجاز به خرید هستند. خریداران در این بازار شامل اشخاص حقوقی و سرمایه‌گذاران نهادی از جمله بانک‌ها، بیمه‌ها، هلدینگ‌ها، شرکت‌های سرمایه‌گذاری، صندوق‌های بازنشستگی، شرکت‌های تامین سرمایه، صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه، سازمان‌ها و نهادهای دولتی و عمومی و سرمایه‌گذاران حقیقی واجد شرایط دستورالعمل معاملات در این بازار هستند؛ چرا که مقصود از تشکیل این بازار نه جذب سرمایه‌گذاران خرد، بلکه تحقق اهداف استراتژیک بوده است.

بازار ابزارهای نوین مالی

در بازار ابزارهای نوین مالی فرابورس ایران، تمامی ابزارهای مالی به استثنای سهام و حق تقدم خرید سهام، مانند انواع صکوک شامل صکوک مشارکت، اجاره، مرابحه، اسناد خزانه اسلامی، گواهی سپرده عام و خاص و اوراق گواهی استفاده از تسهیلات مسکن، قابل پذیرش هستند. همچنین

در این بازار صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله، صندوق‌های زمین و ساختمان، صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه و اوراق رهنی برای نخستین بار توسط فرابورس ایران پذیرفته و به بازار سرمایه کشور معرفی شده‌اند. در سال ۱۳۹۶ اوراق منفعت نیز برای نخستین بار در تاریخ بازار سرمایه در این بازار عرضه شد.

بازار مشتقه

سال گذشته به دنبال اقدامات و مطالعات صورت گرفته در راستای توسعه بازارها و ابزارهای معاملاتی در فرابورس ایران، بازار مشتقه در فروردین ماه ۱۳۹۶ با معامله پذیر کردن قرارداد اختیار معامله نماد بانک حکمت در فرابورس ایران آغاز به کار

کرد. از مهم‌ترین دلایل ایجاد این بازار می‌توان به افزایش عمق بازار، کارایی بازار و مدیریت ریسک اشاره کرد. این بازار محل معامله انواع قراردادهای اختیار معامله، قراردادهای آتی، پیمان آتی و قراردادهای معاوضه است که تاکنون امکان دادوستد قراردادهای اختیار معامله سهام و اوراق بدهی در این بازار فراهم شده است.

بازارهای اوراق بهادار پذیرفته نشده

دادوستد اوراق پذیرش نشده در بازارهای پایه ب و پایه ج (محل دادوستد شرکت‌های درج شده) و بازار سوم یا همان بازار اختصاصی صورت می‌گیرد. بازار سوم به دلیل دستورالعمل‌ها و ضوابط خاص حاکم بر بخش‌های مختلف آن، محل مناسبی برای فعالیت مخاطبان اختصاصی مانند سهامداران شرکت‌های پذیرفته نشده در بازارهای اصلی بورس‌ها و متقاضیان خرید و فروش دارایی‌های فکری، پذیره‌نویسی و معاملات ادغام و تملیک شرکت‌هاست.

بازارهای پایه ب و ج

مکانیزم‌های تعبیه شده به منظور حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران مطابق ماده ۳۶ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه، تجلی بخشیده است. در بازار پایه امکان معاملات سهام در دو تابلو مجزا به نام‌های «پایه ب» و «پایه ج» به دو صورت عادی و توافقی انجام می‌شود. طبقه‌بندی شرکت‌های درج شده در تابلوهای «پایه ب» و «پایه ج» بر اساس میزان شفافیت اطلاعاتی و نقدشوندگی است.

در بازارهای «پایه ب» و «پایه ج» فرابورس ایران، نقل و انتقال سهام شرکت‌های سهامی عام که در بورس یا سایر بازارهای فرابورس پذیرش نشده‌اند، صورت می‌گیرد. همچنین این بازار با ایجاد امکان دادوستد سهام شرکت‌هایی که به دلیل عدم رعایت دستورالعمل‌ها لغو پذیرش شده‌اند، به یکی از

بازار سوم

واحدهای صندوق‌های سرمایه‌گذاری و همچنین ادغام و تملیک شامل عرضه خرد، عرضه یکجای سهام و عرضه دارایی فکری فعالیت دارد. در این بازار اوراق بهادار پذیرش نمی‌شود بلکه صرفاً عرضه این اوراق مدنظر است، به عبارت دیگر، این بازار شامل معاملات دست دوم اوراق نیست.

بازار سوم فرابورس ایران محلی امن، شفاف و سودمند برای انجام معاملات عمده اوراق بهاداری است که امکان یا شرایط پذیرش در فرابورس را ندارند. علاوه بر این بازار سوم در تاسیس و پذیره‌نویسی سهام شرکت‌های در شرف تاسیس،

بازار دارایی فکری فرابورس ایران (بورس ایده)

توسعه پژوهش و فناوری و به دنبال آن تولید را در کشور فراهم آورد. در این زمینه باید محیط مناسبی با تضامین قدرتمند قانونی برای تولیدکنندگان علم و دانش (پدیدآورندگان آثار فکری) ایجاد شود که بتوانند با اطمینان خاطر از حمایت قانونی ایده‌شان فعالیت کرده و از نتایج تولید فکری خود منتفع شوند تا به تولید و توسعه هرچه بیشتر دانش بپردازند.

فرابورس ایران در راستای تحقق اقتصاد دانش‌بنیان، افزایش بهره‌وری تولید، پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور، بازار دارایی فکری را راه‌اندازی کرده است. بازار سرمایه در صدد جذب طرح‌ها، اختراعات و ایده‌های ثبت شده به عنوان سرمایه‌های فکری و عرضه آن به بنگاه‌های متقاضی در یک سیستم نظام‌مند است تا موجبات رشد و

پیوستها

پیوست ۱ - شرایط پذیرش در بازار اول، بازار دوم و بازار شرکت‌های کوچک و متوسط (SME)

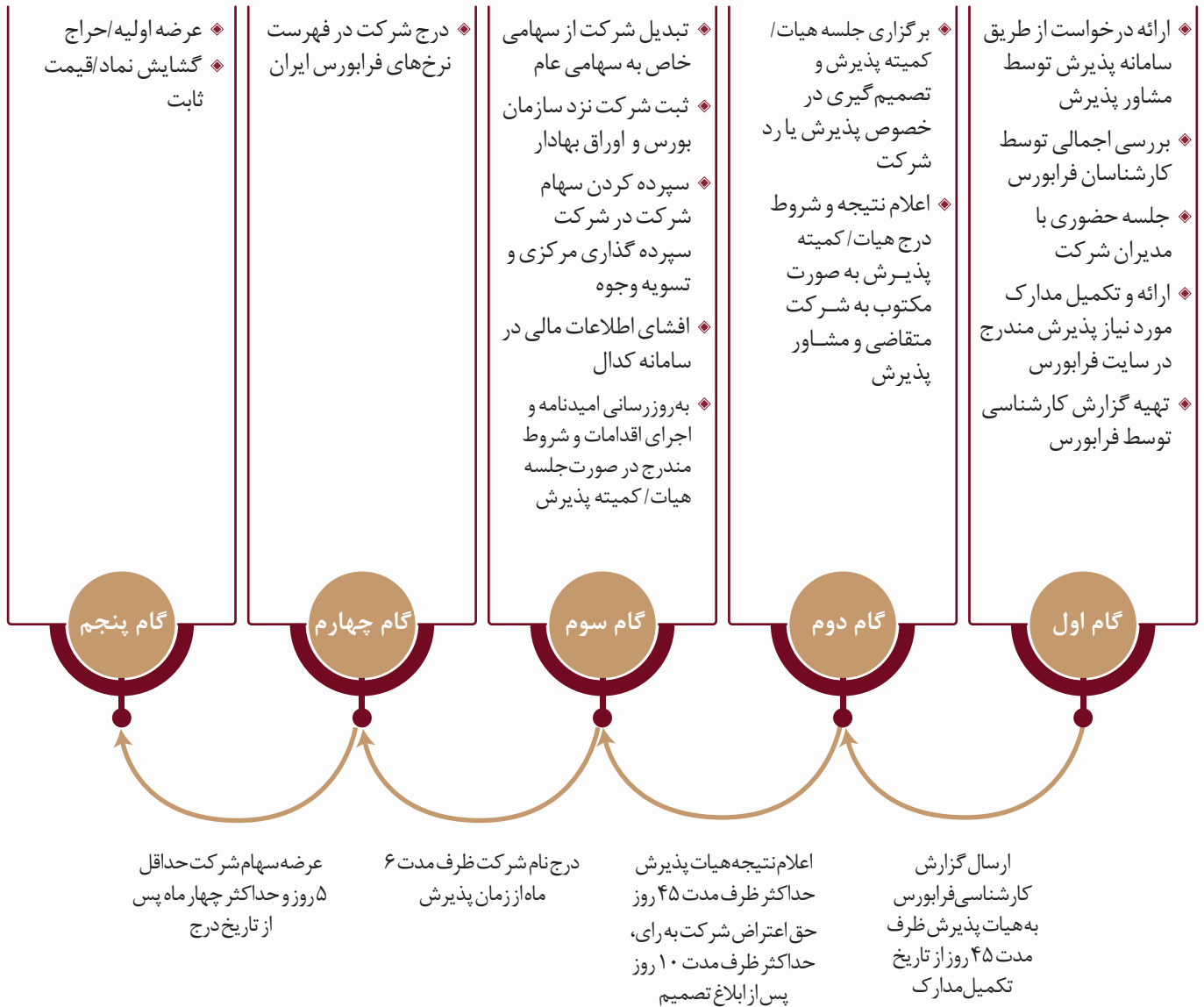
شرایط عمومی پذیرش

- ◆ ثبت نزد سازمان بورس و اوراق بهادار
- ◆ اظهار نظر مقبول یا مشروط حسابرس به صورت‌های مالی
- ◆ برخورداری از سیستم اطلاعات حسابداری مطلوب و متناسب با فعالیت
- ◆ داشتن صورت‌های مالی مطابق با استانداردهای حسابداری و دستورالعمل‌های اجرایی سازمان بورس
- ◆ عدم محدودیت قانونی موثر برای نقل و انتقال سهام شرکت
- ◆ نداشتن محکومیت قطعی کیفری یا تخلفاتی موثر اعضای هیات مدیره و مدیر عامل شرکت

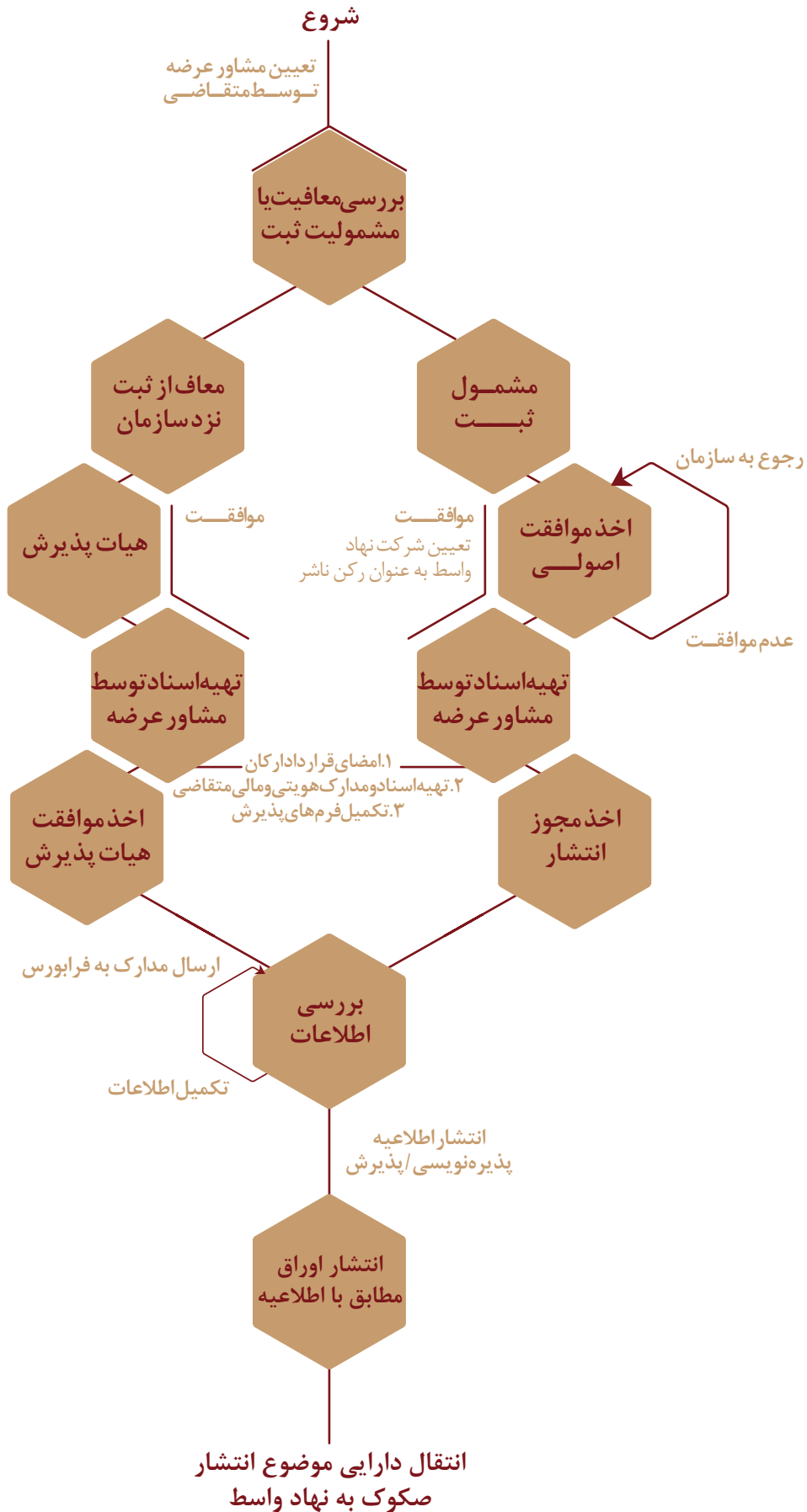
شرایط اختصاصی پذیرش

ردیف	شرایط	بازار اول	بازار دوم	بازار شرکت‌های کوچک و متوسط (SME)
۱	سهام بانام و عادی و بهای اسمی آن تماماً پرداخت شده	✓	✓	می‌تواند سهام ممتاز و بخشی از بهای اسمی آن پرداخت نشده باشد
۲	سهام شناور	حداقل ۱۰ درصد	حداقل ۵ درصد	-
۳	فعالیت/ تاسیس	حداقل ۲ سال از فعالیت	حداقل ۱ سال از تاسیس	حداقل ۱ سال از تاسیس
۴	سرمایه/ حقوق صاحبان سهام	سرمایه حداقل ۱۰ میلیارد ریال	سرمایه حداقل ۱ میلیارد ریال	حقوق صاحبان سهام حداقل ۱ میلیارد ریال و حداکثر ۵۰۰ میلیارد ریال
۵	حسابرس معتمد سازمان بورس	✓	✓	در نخستین مجمع بعد از درج می‌تواند حسابرس معتمد انتخاب کند
۶	دعوی دارای اثر بااهمیت بر صورت‌های مالی	نداشته باشد	نداشته باشد	افشا شود
۷	زیان انباشته	نداشته باشد	در صورت شمول ماده ۱۴۱، برنامه عملیاتی مناسبی برای خروج از آن داشته باشد	در صورت شمول ماده ۱۴۱، برنامه عملیاتی مناسبی برای خروج از آن داشته باشد
۸	سودآور بودن	✓	-	-
۹	نسبت حقوق صاحبان سهام به دارایی‌ها	حداقل ۱۵ درصد	-	-

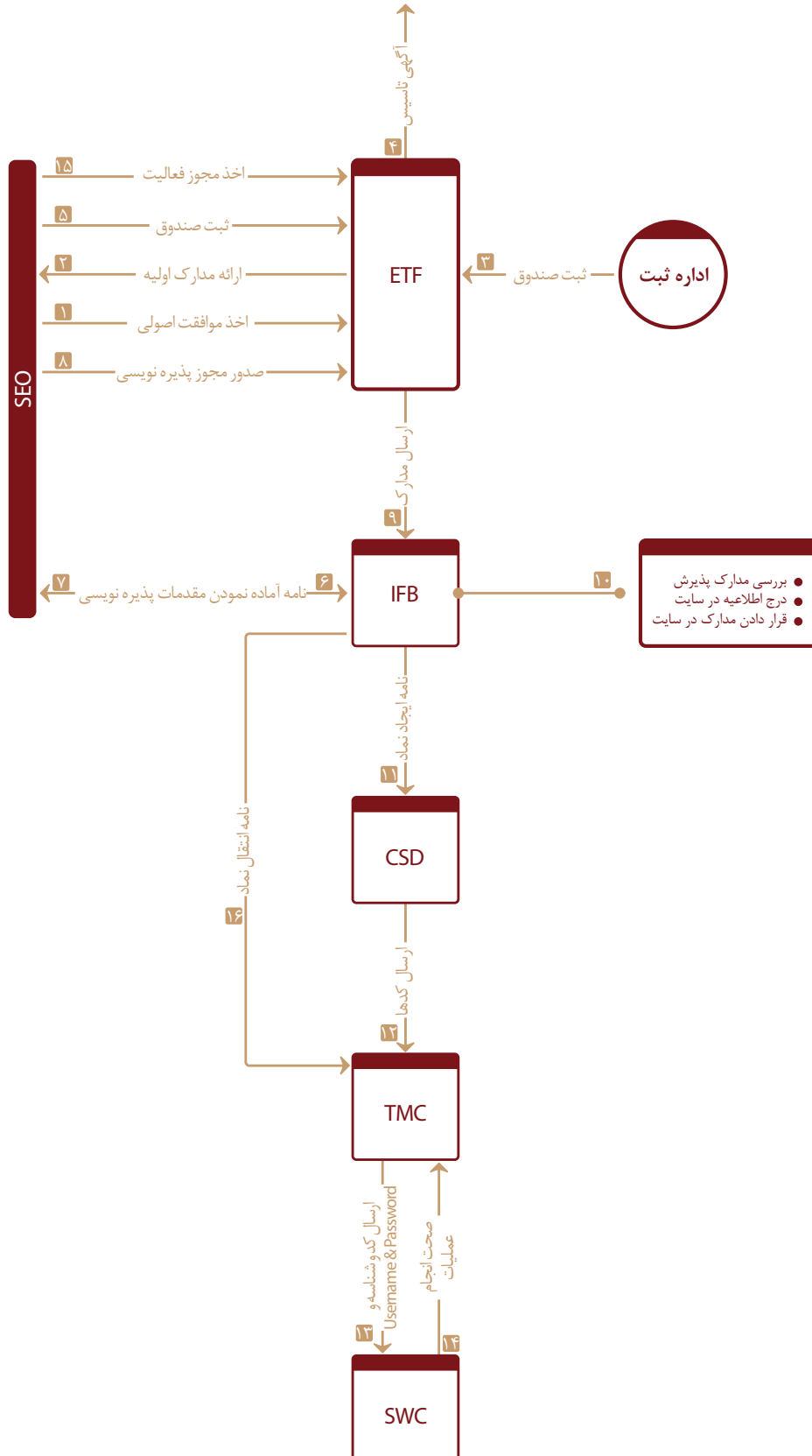
پیوست ۲ - فرایند پذیرش شرکت‌ها در فرابورس ایران

پیوست ۳ - فرایند پذیرش و عرضه انواع اوراق تامین مالی مبتنی بر بدهی

پیوست ۴ - فرایند پذیرش و عرضه گواهی سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله

پیوست ۵ - شرایط درج در بازار پایه

- شرکت‌های سهامی عامی که در بورس اوراق بهادار تهران یا فرابورس ایران پذیرفته نشده‌اند و شرکت‌های تعاونی سهامی عام با رعایت شرایط زیر در بازار پایه قابل درج هستند:
۱. سهام آن نزد سازمان ثبت شده باشد.
 ۲. سهام آن با نام باشد و در صورت بی‌نام بودن بر اساس رویه اجرایی مصوب هیات مدیره فرابورس ایران، امکان بانام شدن جهت نقل و انتقال آن‌ها در سامانه معاملاتی وجود داشته باشد.
 ۳. سهام آن عادی باشد. در صورت وجود سهام ممتاز، بر اساس رویه اجرایی مصوب هیات مدیره فرابورس ایران، امکان نقل و انتقال آن‌ها در سامانه معاملاتی وجود داشته باشد.
 ۴. حسابرس شرکت از میان موسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار انتخاب شده باشد.
- شرکت‌های درج شده در بازار پایه حسب مورد در یکی از تابلوهای زیر طبقه‌بندی می‌شوند:

بازار پایه

پیوست ۶ - مزایای عرضه اوراق بهادار از طریق بازار سوم

تسویه وجوه را می‌توان نام برد. افزون بر این، پذیرش آتی آن شرکت توسط بورس اوراق بهادار تهران یا فرابورس ایران (در صورت تمایل مالکان آن)، با توجه به شناخت به وجود آمده، آسان‌تر صورت خواهد پذیرفت.

با عنایت به اطلاعات مندرج در جداول زیر، از آغاز سال ۱۳۸۹ تا پایان سال ۱۳۹۶، سهام تعداد ۲۶۴ شرکت طی ۳۹۷ مرتبه از طریق بازار سوم فرابورس ایران به صورت یکجا عرضه و نیز سهام ۲۶ شرکت طی این سال‌ها پذیره‌نویسی شده است. گفتنی است صرفاً در سال ۱۳۹۱ سهام شرکت تولید دارو از طریق بازار سوم فرابورس ایران جمع‌آوری شده است.

از جمله مهم‌ترین مزایای عرضه در بازار سوم فرابورس ایران، بهره‌مندی از معافیت مالیاتی برای متقاضیان عرضه است. با تصویب و ابلاغ قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید از هر نقل و انتقال سهام و حق تقدم شرکت‌ها در بورس اوراق بهادار تهران یا فرابورس ایران، مالیات مقطوعی به میزان نیم درصد ارزش فروش سهام و حق تقدم سهام وصول خواهد شد.

از دیگر مزایای بازار سوم فرابورس ایران، شناسایی شرکت توسط فعالان بازار سرمایه، ایجاد فضای رقابت جهت تعیین قیمت عادلانه اوراق بهادار مورد عرضه از طریق سیستم عرضه و تقاضا، سهولت فرایند نقل و انتقالات سهام و